

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان گیلان

مدیریت امور پرستاری

مرکز آموزشی و درمانی / بیمارستان امام خمینی (ره) شهرستان صومعه سرا

سیاست آموزش به بیماران

فهرست مطالب:

- ۱-مقدمه ۴
- ۲- اهداف 4
- ۳-تعیین نیاز های آموزشی..... ۴
- ۴-اولویت بندی نیازهای آموزشی بیماران ۴
- ۴-حداقل های آموزش به بیمار..... ۴
- ۵-شیوه ها و تدابیر آموزش به بیمار..... ۶
- ۶-مکان آموزش..... ۶
- ۷-زمان آموزش ۶
- ۸- ارزشیابی آموزشی..... ۶
- ۹-نحوه تامین منابع مورد نیاز ۶
- ۱۰-نحوه نظارت بر اجرای برنامه های آموزش به بیمار..... ۷

مقدمه :

سیاست آموزش به بیمار با استفاده از ظرفیت های بیمارستان، شناسایی، الویت بندی و اجرای برنامه های آموزشی در خصوص بیماری های شایع بیمارستان و کمک به متولیان امر سلامت در خصوص ارتقا سلامت و افزایش کیفیت زندگی بیماران مبتلا به بیماری های شایع در راستای استقرار استاندارد های اعتبار بخشی از طریق سیاست آموزشی برای بیماران / همراهان بر اساس مراحل شناسایی نیاز های آموزشی بیماران و همراهان، الویت های آموزشی، شیوه ها و تدابیر آموزش به بیمار، ارزیابی و ثبت دوره های آموزشی، تامین منابع مورد نیاز و نحوه نظارت بر اجرای برنامه های آموزش به بیمار تدوین و اجرا می گردد.

اهداف :

- ۱- افزایش کیفیت خدمات مراقبتی و درمانی
- ۲- ارتقای ایمنی بیمار ان
- ۳- افزایش آگاهی، توانمندسازی و مشارکت بیماران و همراهان در تامین حفظ و ارتقاء سلامت

تعیین نیاز های آموزشی:

- ۱- توسط کارگروه آموزش به بیمار و خانواده ۵ بیماری شایع بخش براساس آمار مراجعین به بخش ها از طریق HIS شناسایی می شود.
- ۲- نیاز های آموزشی بیمار/ همراه با استفاده از فرم های ارزیابی اولیه با توجه به نوع فعالیت و سطوح دانش گیرندگان خدمت و مراقبت های مورد نیاز در بخش های مختلف براساس بیماری های شایع هر بخش / خدمات هر واحد، توسط کارگروه آموزش به بیمار در هر بخش با نظارت مسئول آموزش به بیمار/ سرپرستار / سوپروایزر آموزش سلامت پس از تایید مدیر پرستاری، پیگیری و تامین اعتبارات اجرا می شود.
- ۳- پرسش از پرسنل بخش های بالینی و نیازسنجی آموزشی بیمار از پرسنل با مشارکت سوپروایزر آموزشی، سوپروایزر آموزش سلامت و کارگروه آموزش به بیمار و ارتقاء سلامت.

اولویت بندی نیاز های آموزشی بیماران :

- ۱- اولویت بندی براساس نیاز های آموزشی بیمار / همراه متناسب با دستورالعمل های خودمراقبتی برای بیماری های شایع با محوریت سوپروایزر های آموزش سلامت و آموزشی، مشارکت پزشکان و سایر گروه های پزشکی انجام می شود.
- ۲- اولویت بندی نیاز های آموزش به بیمار در بدو ورود و طول بستری و حین ترخیص برای هر بخش توسط رئیس بخش سرپرستار، همسو با سیاست های آموزشی مدیر پرستاری ابلاغ شده، انجام می شود.

حداقل های آموزش بدو ورود، حین بستری و حین ترخیص :

۱- بدو ورود:

پرستار موظف است آموزش های بدو ورود را بر اساس موارد ابلاغی به بخش ها انجام دهد و در گزارش بدو ورود بیمار ثبت نماید. براساس کتابچه بدو ورود در خصوص معرفی پزشک معالج و پرستار مسئول بیمار، ساعت ملاقات، زمان توزیع غذا، نحوه صدور کارت همراه، تعرفه بیمه ها، نحوه تهیه دارو و تجهیزات در بیمارستان، محل سرویس بهداشتی شماره تماس بخش، محل ایستگاه پرستاری، شستشوی دست، تفکیک زباله عفونی و غیر عفونی.

۲- حین بستری :

پرستار موظف است در ارزیابی اولیه، نیازهای آموزش خود مراقبتی بیمار را شناسایی کرده و در پرونده ثبت نماید. پرستار موظف است آموزش های حین بستری را بر اساس نیاز سنجی انجام شده در ارزیابی اولیه به روش چهره به چهره به بیمار ارائه دهد و پمفلت خود مراقبتی مربوطه در مورد بیماری جسمی یا زمینه ای را به بیمار ارائه دهد و در گزارش پرستاری با ذکر نام پمفلت ثبت نماید.

پرستار موظف است آموزش خود مراقبتی در زمینه بیماری اصلی (تشخیص و تعریف و علائم و بیماری، سیر درمان) داروها (نام، دوز، زمان مصرف، عوارض دارویی، روش برخورد با عوارض)، بیوپسی و مراقبت قبل و بعد از عمل، رژیم غذایی داروهای مصرفی در منزل میزان و نحوه فعالیت و علائم هشدار دهنده بیماری. را به شکل ساده و قابل درک به بیمار آموزش دهد و در گزارش پرستاری ثبت نماید.

۳- حین ترخیص:

پرستار ترخیص کننده آموزش های زمان ترخیص را طبق موارد ابلاغی زمان ترخیص براساس ترخیص ایمن انجام می دهد

ترخیص ایمن روش: SMART

۱- علائم (Signs) و نشانه های مهمی که باید به آن ها توجه شود. منظور علائم بیماری، رویدادها و نشانه هایی است که بیماران باید پس از ترخیص به آن ها توجه داشته باشند و یا در شرایط مشخصی آن ها را به بیمارستان گزارش کنند.

۲- داروها (Medications): سوال یا نکته مبهمی در باره داروهای مورد نیاز، شرایط مصرف، عوارض جانبی و زمان داروها.

۳- زمان ویزیت بعدی (Appointments): پس از ترخیص اگر نیاز به پیگیری و مراجعه مجدد به بیمارستان باید مورد توجه قرار گیرد و زمانبندی آن با بیمار و خانواده آن هماهنگ شود.

۴- نتایج (Results): ممکن است در زمان ترخیص جواب آزمایش ها هنوز آماده نباشد یا نیاز باشد پس از ترخیص آزمایش خاصی انجام شود ه باید با بیمار و خانواده وی هماهنگ شود تا پیگیری لازم صورت پذیرد.

۵- صحبت های لازم (Talk with me): توجه به ارتباط میان بیمار و ارائه کنندگان ایجاب می کند که در زمینه هایی که لازم است گفتگو هایی باهم داشته باشند که باید جدی تلقی شوند و زمان کافی برای آن در نظر گرفته شود.

پمفلت آموزش زمان ترخیص (دستورات پزشک معالج در خصوص نحوه انجام پانسمان، نحوه مصرف دارو، زمان مراجعه به پزشک معالج، آدرس و شماره تماس پزشک معالج، نحوه مراجعه به واحد مراقبت در منزل و معرفی به مراکز مشاور پرستاری، ارائه پمفلت آموزشی، نحوه تغذیه، نحوه دریافت نتایج معوقه خدمات پاراکلینیکی) را در اختیار بیمار یا همراه قرار می دهد و در گزارش پرستاری نهایی و فرم آموزش به بیمار ثبت می نماید.

روانشناس بایستی براساس شرح حال اخذ شده از بیمار در طول مشاوره فردی با بیمار و خانواده در طول بستری نیازهای آموزشی خود مراقبتی بیمار را شناسایی کرده و در غالب آموزش (چهره به چهره، ارائه پمفلت، جلسات آموزشی فردی یا گروهی، مشاوره با خانواده) مهارت لازم را به وی آموزش دهد.

شیوه ها و تدابیر آموزش به بیمار :

آموزش به بیماران و همراهان و مراجعین با استفاده از روش های زیر انجام می گیرد:

- ۱- سخنرانی
- ۲- آموزش چهره به چهره
- ۳- آموزش گروهی
- ۴- آموزش عملی با روش نمایش بر روی ماکت
- ۵- نمایش فیلم
- ۶- توزیع پمفلت و کتابچه های آموزش کاغذی و الکترونیک
- ۷- آموزش تلفنی و مجازی و...

مکان آموزش:

باتوجه به نوع آموزش، مکان آموزش تعیین می گردد که شامل:

- ۱- بالین بیمار
- ۲- کلاس آموزشی
- ۳- کلینیک تخصصی و...
- ۴- گروه های مجازی

زمان آموزش:

زمان آموزش بر اساس نیاز بیمار در طول بستری با مراجعه (بدو ورود، حین بستری در زمان انجام پروسیجرها ، حین ترخیص و ..) و مدت زمان هر آموزش ۱۵ دقیقه تعیین می گردد

ارزشیابی آموزشی:

پایش و ارزشیابی آموزش به بیمار با استفاده از :

ابزار آموزشی: چک لیست کیفیت خدمات پرستاری، چک لیست های نظارتی

نحوه ارزشیابی: شفاهی، یا کتبی، یا عملی

زمان انجام ارزشیابی: از بدو ورود، حین بستری و بعد از ارائه هر محتوای آموزشی و نهایی (قبل از ترخیص)

نحوه تامین منابع مورد نیاز:

۱- پس از هماهنگی با سرپرستاران و مسئول آموزش به بیمار بخش ها جهت برگزاری برنامه های آموزش به بیمار

۲- چاپ و تکثیر جزوات ، بنر و پمفلت ها و پوستر های آموزش به بیمار

۳- نظارت بر اجرای برنامه های آموزشی

۴- تهیه تقویم برنامه ریزی آموزشی توسط سوپروایزر آموزش سلامت و رابطین آموزش به بیمار بخش ها

۵- وجودلیست اسامی شرکت کنندگان

۶- بازدید دوره ای مدیر پرستاری از برنامه های در حال اجرا

۷- پرسش و پاسخ در سایت بیمارستان

۸- بارگذاری مطالب آموزشی موردنیاز بیماران بر اساس بیماری های شایع بیمارستان و نیازسنجی صورت گرفته در سایت بیمارستان و دریافت تاییدیه کارگروه

نحوه نظارت بر اجرای برنامه های آموزش به بیمار:

- ۱- اثربخشی آموزش به بیمار بر اساس برنامه آموزشی ابلاغی به تفکیک هر بخش به صورت ماهانه در هر بخش محاسبه می گردد.
- ۲- بر اساس ارزیابی ماهانه شاخص اثر بخشی آموزش به بیمار توسط مسئول آموزش به بیمار به صورت فصلی محاسبه می گردد .
- ۳- نتایج حاصل از اثربخشی آموزشی توسط مسئول آموزش به بیمار به مدیر پرستاری ارائه و در شاخص های ملی پرستاری ثبت می گردد.
- ۴- مدیر پرستاری با هماهنگی سوپروایزر آموزشی، مسئول آموزش به بیمار پس از تجزیه و تحلیل شاخص ها نتایج را در کارگروه آموزش به بیمار و کمیته های مدیریت اجرایی مطرح تا تصمیم گیری های لازم در خصوص ارتقای شاخص انجام گیرد.

نام و نام خانودگی تهیه کننده	سمت و امضاء	نام و نام خانوادگی تایید کننده	سمت و امضاء	نام و نام خانوادگی ابلاغ کننده	سمت و امضاء
خانم رباب میری	سوپروایزر آموزش سلامت	خانم پریسا رمضان نژاد	مدیریت پرستاری	آقای دکتر مسعود قاسمی	ریاست بیمارستان
		خانم سمیه طالبی	سوپروایزر آموزشی		
		رباب میری	سوپروایزر آموزش سلامت		
			